

Skriftlig innspill til Revidert Nasjonalbudsjett fra Norske Dansekunstnere

Til: Finanskomiteen og Kulturdepartementet

Oslo // 14.05.2020

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 950 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og med bred individuell egenart innenfor scenekunstheltet. Vi er en del av det frie feltet som i dag er prosjektorientert. Vi drifter egne kunstneriske næringer, forvalter eget kunstnerskap, vi går inn og ut av tilknytningsforhold av variert omfang og karakter, og vi går inn og ut av forskjellige inntektsforhold. Dette komplekse vekselvirket ekskluderer i stor grad de mer tradisjonelle rammevilkårene i arbeidslivet, der du har en arbeidsgiver som tilrettelegger for at arbeid skal gjennomføres av arbeidstakere under ordnede forhold, hvor sosiale rettigheter og forutsigbarhet i arbeidsmengde og lønn ivaretas. Fraværet av trygge og forutsigbare arbeidsvilkår er åpenbare i dagens virkelighet. I den pågående krisen med korona-pandemien er disse forholdene sterkt forverret for våre medlemmer.

Dansekunstens overordnede behov nå og fremover

Det vil være essensielt at hele næringskjeden for den profesjonelle dansekunsten fremover sikres økonomisk. Strukturelle ressurser, institusjoner og virksomhetsapparater som kan ivareta profesjonene og kunstnerne på en bedre måte må prioriteres. Norske Dansekunstnere ber om at det i arbeidet inn mot statsbudsjettet for 2021 legges til rette for at kunstarten kan få bedre leve- og rammevilkår. Dette i form av sikker og langsiktig finansiering av Regionale kompetansesentra for dans, etablerte dansekompanier og produksjons- og visningssteder for dans som kunstart både i Oslo og i de øvrige regionene. Vårt kunstfelt mangler i dag en profesjonell base og et tilholdssted i Oslo der dansekunst kan utvikles og skapes innenfor tilrettelagte fysiske, økonomiske og organisatoriske rammer.

Om fremlagte forslag til endringer i statsbudsjettet

Vi registrerer at det i årets revisjon av nasjonalbudsjettet naturlig nok er lagt vekt på å prioritere og sikre økonomiske tiltak for å avhjelpe den pågående korona-situasjonen. Vi er takknemlige for all den innsats som er lagt ned fra myndighetenes side i å sikre støtteordninger for ulike utsatte grupper. Det er imidlertid slik at våre medlemmer opplever å ikke være verken tilstrekkelig sikret eller ivaretatt gjennom disse ordningene. Vi ser derfor behov for å spille inn ytterligere styrking og tiltak både til den pågående revideringen av budsjettet og til myndighetens videre arbeid med å innrette økonomiske virkemidler tilpasset situasjonen.

Foreslått kutt i stønadsordningen for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

Som påpekt i CREOs innspill til Finanskomiteen er det i Prop. 117 S (2019-2020) - Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020 under Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger, (Post 70 Stønads til selvstendig næringsdrivende og frilansere, overslagsbevilgning), foreslått å redusere bevilgningen til ordningen med 1100 mill. kr. Norske Dansekunstnere stiller seg bak CREOs uttalelse på dette punktet og ber om at den foreslåtte reduksjonen ikke effektueres, i påvente av at kunstnere og andre selvstendig næringsdrivende får områdd seg og ferdigstilt regnskapene sine, slik at de kan søke ordningen. Vi ber samtidig om at det åpnes for at det som beregningsgrunnlag kan legges til grunn både forrige års inntekt og gjennomsnittsinntekt over de siste 3 år, avhengig av hva som er mest fordelaktig for hver enkelt søker. Dette fordi selvstendig næringsdrivende kunstneres økonomiske situasjon er svært varierende fra år til år. Bakgrunnen for kunstnerorganisasjonenes ønske om at det skulle åpnes for å kunne legge fjorårets inntekt til grunn var hensynet til nyutdannede som ikke kunne vise til tilstrekkelig opptjeningsgrunnlag under treårsregelen. Dersom kun ett års beregningsgrunnlag vil bli lagt til grunn, noe som foreløpig

**NORSKE
DANSE_
_KUNST
NERE_**

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo

Tlf.: 21 02 71 80

E-post: noda@noda.no / Nettside: www.norskedansekunstnere.no

synes uavklart fra Arbeids- og sosialdepartementets side, vil det kunne ramme kompensasjonen til de mer etablerte, selvstendig næringsdrivende kunstnerne.

Kompensasjonsordning for kultursektoren

Regjeringen foreslår å forlenge den midlertidige kompensasjonsordningen for arrangører i kultursektoren til å gjelde for arrangementer som var planlagt i perioden fra og med 1. mai og til og med 15. juni 2020. Det foreslås en ytterligere økning på 300 mill. kroner til formålet. Norske Dansekunstnere ser dette som en positiv forsterkning til støtte for de svært utsatte arrangørene. Vi ber likevel om at det sees hen til denne bransjens økonomiske behov også etter 15.juni, og da spesielt for festivaler gjennom sommeren som per dags dato ikke er sikret økonomisk. Vi må også forvente at arrangørene utover høsten vil ha behov for kompensasjon for inntektsbortfall, da det er lagt opp til sterke begrensninger i antall publikummere. For mange arrangører er det overhodet ikke økonomisk gjennomførbart å starte opp igjen produksjon og visning av scenekunst, da inntektsgrunnlaget vil være ekstremt redusert. Vi ber også om at arrangører med mer enn 60% offentlig støtte skal kunne søke kompensasjon. Som en følge av den pålagte nedstengingen, den forespeilede fremtidige begrensningen i antall deltakere på kulturarrangementer, samt befolkningens tilbakeholdenhet i å oppsøke steder med store menneskeansamlinger er det svært usikkert når arrangørene igjen kan forvente utsolgte arrangementer og fulle saler.

Norske Dansekunstnere ser også at det er essensielt at fagspesifikk kunnskap om kunst og kulturfeltet står for den avgjørende og endelige vurderingen av søknadene under denne ordningen. Forbundet har utarbeidet et støttebrev til private danse- og ballettskoler som opplever å få avslag på søknad om kompensasjon for tapte billettinntekter i forbindelse med forestillinger. Forbundet anser dette som en formalitetsfeil, og ber om at også private danse- og ballettskoler gis mulighet til å søke kompensasjon fra denne ordningen, da utøvelse av scenisk dans er en essensiell del av utdannelsen en dansekunstner må gjennom.

Omdisponering av Riksteatrets turnémidler

I Prop 117 S (2019-2020) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2020, under Kap. 323 Musikk og scenekunst, Post 21 Spesielle driftsutgifter, er det foreslått å redusere bevilgningen til Riksteatrets turnévirkosomhet med 20 mill. kr. under begrunnelse av at Riksteatret som følge av helsemyndighetenes råd og pålegg etter virusutbruddet har vært nødt til å innstille turnévirkosomheten sin våren 2020. Norske Dansekunstnere ser med bekymring på at foreslås å flytte midler fra institusjoner som fasiliterer profesjonell kunst til bl.a. frivillige organisasjoner. I stedet for å flytte disse midlene bør Riksteatret gis rom til å styrke de profesjonelle og kunstneriske aspektene ved sin virksomhet gjennom denne perioden. Det er bekymringsverdig at den profesjonelle kunsten må vike for frivillige initiativer og amatørvirksomhet.

Øvrige nødvendige tilskudd og tiltak for dansekunstnere

Økt bevilgning til Norsk Kulturråd og Statens Kunstnerstipend

Norske Dansekunstnere ber om at det i forbindelse med pågående revisjon av nasjonalbudsjettet gis økte tilskudd til Norsk Kulturråd, og alle ordninger i fondets portefølje. Det vil være behov for å kunne søke tilleggsbevilgninger for kunstnere, frie kompanier og arrangører som har offentlig tilskudd fra Kulturrådet i utstrakt tid fremover. Å skape scenekunst innenfor de restriksjoner som er pålagt av myndighetene, vil kreve økte administrative og økonomiske ressurser i alle ledd, i tillegg til merkostnader som allerede er påløpt fra 12. mars til dags dato. For at ikke den fremtidige kunsten som skal skapes, produseres og vises blir skadelidende er Kulturrådet avhengig av økte tilskudd for 2020 og 2021.

Norske Dansekunstnere ber også om at det blir innvilget økt tilskudd til Statens Kunstnerstipend, slik at de kunstnere som i dag har stipender får utvidet sin stipendperiode tilsvarende lengden av perioden for nedstengning våren 2020. Denne utvidelsen må ikke gå på bekostning av tilskuddene for stipender fra og med 2021.

Sikre tilstrekkelig finansiering til opprettholdelse av Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA)

SKUDA sysselsetter skuespillere og dansere i perioder mellom kunstneriske oppdrag som selvstendig næringsdrivende. Fordi om lag samtlige av SKUDAs ansatte har fått kansellert alle sine oppdrag denne våren er det behov for å styrke finansieringen av denne institusjonen. Dette for å trygge situasjonen for de som allerede er ansatt i SKUDA, så de ikke behøver å belaste et allerede stresset NAV-system. NAV har i dag store utfordringer med å beregne kompensasjoner for personer med kombinasjonsinntekter, og for de ansatte i SKUDA ville det være av stor betydning å kunne være tilknyttet SKUDA som arbeidstakere i perioden gjennom korona-krisen. For å ivareta SKUDAs virksomhet for året 2020 er en tilleggsbevilgning på 6 mill. kr nødvendig. I dette estimatet er det tatt utgangspunkt i at oppdragsinngangen for kunstnerne vil ta seg noe opp gjennom året, samtidig som organisasjonen selv bidrar med midler fra organisasjonens egenkapital.

Norske Dansekunstnere stiller seg forøvrig bak CREOs innspill til Stortingets finanskomite av 12.05.2020 og vil særlig trekke frem viktigheten av at myndighetene følger opp og iverksetter tiltak i tråd med de følgende punktene i innspillet under *Nødvendige tiltak for tiden under og etter koronakrisen*:

1. Folketrygdloven må endres slik at selvstendig næringsdrivende, inkludert kunstnere, får rett til 100 prosent sykepengedekning fra første sykedag. En god start er å innføre 100% dekning fra 17. dag. Det bør også vurderes å endre ordningen med at tilleggsforsikringen for frilansere/næringsdrivende skal være selv bærende, og det må sikres at de med kombinerte inntekter frilansere/næringsdrivende kan tegne forsikring også for frilansdelen av sitt virke.
2. Det bør innføres minstefradrag på næringsinntekt, tilsvarende dagens minstefradrag på lønnsinntekt, og at man må arbeide for å fjerne den negative effekten som investeringer i egen næringsvirksomhet har for beregningsgrunnlaget av trygdeytelser.
3. Det bør bli mulig for arbeidsgivere å legge til rette for pensjonssparing for arbeidstakere med korte ansettelser. Vi ser også behov for endringer i reglene for skattefavoredert pensjonsspareordning for selvstendig næringsdrivende, slik at også næringsdrivende med lave inntekter får en reell mulighet til sparing til egen pensjon. Det bør også utredes hvordan pensjonslovgivningen kan tilrettelegge for en god samordning av pensjonsopptjening for de med kombinasjonsinntekt fra ulike tilknytningsformer. Vi ser behov for at det åpnes for å opptjene pensjon fra første dag og første krone, med rett til å få med seg opptjent pensjonskapital uavhengig av lengden på arbeidsforholdet. Dette vil være avgjørende for kunstnere med kortvarige arbeids- og oppdragsforhold og lave inntekter.
4. Mange kunstnere opplever at de ikke får arbeidsoppdrag uten å måtte ta dem i egen næring. I mange situasjoner handler dette om tvungent, uekte næringsoppdrag. Det må nedsettes et utvalg som skal se på arbeidsmiljølovens begrepsapparat, i tillegg til at et avgiftssystem rettet mot oppdragsgivere må etableres for å sikre oppdragstakeres trygdeytelser og sosialrettigheter på lik linje som arbeidstakere.

Vi stiller oss også bak Norske Billedkunstneres innspill til Kulturdepartementet, Kulturrådet, Arbeids- og sosialdepartementet Finansdepartementet av 30.04.2020.

Med vennlig hilsen

Kristine Karåla Øren
Forbundsleder

Eva Grainger
nestleder

**NORSKE
DANSE_
_KUNST
NERE_**

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf.: 21 02 71 80

E-post: noda@noda.no / Nettside: www.norskedansekunstnere.no